

Długołęka, dnia 10 marca 2025 r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2024 WRAZ Z PRZEDSTAWIENIEM POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ

I. Wprowadzenie

Obowiązki gminy w zakresie wspierania rodziny określone zostały w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025, poz. 49), która określa m.in.:

1. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
2. zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
3. zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
4. zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
5. zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizacja tego zadania odbywa się we współpracy z lokalnym środowiskiem, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednym z obowiązków gminy jest opracowywanie i wdrażanie trzyletnich programów wsparcia rodzin. W Gminie Długołęka zadania z zakresu wsparcia rodziny realizowane były na podstawie Uchwały Nr LXIV/734/23 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026.

II. Podstawa prawna realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2024 roku

1. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2025 r., poz. 49);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i

	rodzin	osób	rodzin	osób	rodzin	osób
Ubóstwo	59	92	67	93	60	90
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	63	12	55	15	59
w tym wielodzietność	7	41	6	38	7	36
Bezrobocie	23	53	26	45	26	47
Niepełnosprawność	60	80	64	88	67	84
Długotrwała lub ciężka choroba	65	91	56	77	79	100
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	16	59	10	30	5	15
Przemoc w rodzinie	2	11	0	0	0	0
Alkoholizm	18	20	17	19	11	17
Zdarzenia losowe	4	13	12	25	3	3

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

- b)** Asystenci rodziny monitorują zagrożenia związane ze stanem zdrowia dziecka poprzez regularny kontakt i współpracę z podmiotami leczniczymi działającymi na terenie gminy Długołęka oraz na terenie miasta Wrocławia. W ramach tych działań asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce podejmują kontakt z placówkami medycznymi, takimi jak przychodnie, poradnie specjalistyczne oraz szpitale. Współpraca ta umożliwia wczesne wykrywanie problemów rozwojowych i zdrowotnych dzieci, ocenę ich sytuacji medycznej oraz podejmowanie odpowiednich działań interwencyjnych. W szczególnych przypadkach organizowane są konsultacje z lekarzami, terapeutami czy psychologami, a także kierowanie rodzin do odpowiednich instytucji w celu uzyskania niezbędnej pomocy. Dzięki takiemu systemowi monitorowania możliwe jest szybkie reagowanie na zagrożenia zdrowotne dzieci, co pozwala na skuteczniejsze wsparcie zarówno dla nich, jak i ich rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.
- c)** Monitorowanie zagrożeń związanych z sytuacją opiekuńczo-wychowawczą dziecka odbywa się poprzez stały kontakt i współpracę z placówkami oświatowymi, takimi jak przedszkola, szkoły podstawowe i inne instytucje edukacyjne działające na terenie gminy oraz po za nią. Asystenci rodziny współpracują z nauczycielami, pedagogami szkolnymi oraz dyrekcją placówek, aby identyfikować dzieci znajdujące się w trudnej sytuacji rodzinnej. W ramach tej współpracy monitorowane są m.in.: frekwencja uczniów, ich zachowanie, relacje z rówieśnikami oraz trudności w nauce, które mogą sygnalizować problemy opiekuńczo-wychowawcze. W przypadkach budzących niepokój podejmowane są odpowiednie działania, takie jak rozmowy interwencyjne z rodzicami, kierowanie rodzin do specjalistycznego wsparcia (np. poradni psychologiczno-pedagogicznych). Asystenci rodziny regularnie brali udział w spotkaniach odbywających się na terenie szkół. Dzięki tej współpracy możliwe jest szybkie reagowanie na sytuacje zagrażające dobru dziecka oraz udzielanie rodzinom wsparcia.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

- a)** Zabezpieczanie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny realizowane było poprzez

przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 3: Formy pomocy udzielanej w latach: 2022, 2023, 2024

Formy pomocy	2022 r.		2023 r.		2024 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
Zasiłek stały	25	27	30	32	30	30
Zasiłek okresowy	26	57	30	61	34	54
Zasiłek celowy na zakup żywności	68	148	79	152	78	138
Inne zasiłki celowe	103	198	122	225	105	180

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

- b) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb żywieniowych dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji losowej oraz osób dorosłych odbywało się poprzez realizację zadań w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” oraz poprzez współpracę z Bankiem Żywności we Wrocławiu.

Tabela 4: Pomoc Państwa w zakresie dożywiania w latach: 2022, 2023, 2024

Formy pomocy	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba dzieci oraz uczniów	17	18	34
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	10	13	19

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

Tabela 5: Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa w latach: 2022, 2023, 2024

Program „Bank Żywności”	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób objętych programem	230	160	150

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

- c) Świadczenia pieniężne dla uczących się dzieci i młodzieży. Pomoc ta jest regulowana ustawą o systemie oświaty i była realizowana w formie stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Tabela 6: Stypendia szkolne dla uczniów w latach: 2022, 2023, 2024

Stypendia szkolne dla uczniów	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba przyznanych świadczeń	20	21	12

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

3. Rozwijanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodziny

- a) Zadania z zakresu wspierania rodziny w gminie Długołęka realizowane były przez asystentów rodziny. Asystent rodziny realizuje pracę z rodziną w miejscu zamieszkania rodziny. Asystent rodziny przydzielany jest na wniosek pracownika socjalnego lub w związku z Postanowieniem Sądu Rodzinnego o zobowiązaniu rodziny do współpracy z asystentem rodziny. Asystent rodziny nie może współpracować jednocześnie z więcej niż 15 rodzinami. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Długołęce w 2024 r. zatrudnionych było dwóch asystentów

rodziny w pełnym wymiarze godzin na umowę o pracę oraz jeden asystent rodziny zatrudniony na umowę zlecenie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. Opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.
2. Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
3. Udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych i psychologicznych.
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi.
6. Wspieranie aktywności społecznej rodzin.
7. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
8. Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.
9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku.
10. Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach.
11. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
12. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

W roku 2024 wsparciem asystenta rodziny zostało objętych łącznie 34 rodziny, składały się one z 50 osób dorosłych oraz 78 dzieci. Wszystkie rodziny objęte współpracą z asystentem rodziny charakteryzowały się obniżonymi kompetencjami opiekuńczo – wychowawczymi, uwarunkowanymi różnymi przyczynami, np. brak prawidłowych wzorców z rodzin pochodzenia, brak wsparcia z najbliższego środowiska rodzinnego, występowanie przemocy, nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu, niskie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym brak prawidłowych umiejętności zarządzania budżetem domowym, niepełnosprawność zarówno intelektualna, jak i wynikająca z długotrwałej choroby oraz długotrwałego bezrobocia.

Tabela 7: Charakterystyka pracy asystenta rodziny w latach: 2022, 2023, 2024

Charakterystyka pracy asystenta rodziny	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	38	36	34
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	9	8	11
Liczba dzieci w rodzinach	72	62	78
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	15	8	14
ze względu na osiągnięcie celów	9	7	7

ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1	0	7
ze względu na brak efektów	1	1	0
ze względu na zmianę metody pracy	4	0	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

Tabela 8: Charakterystyka trudności występujących w rodzinach w latach: 2022, 2023, 2024

Charakterystyka trudności	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, w tym:			
Problemy wynikające z postawy rodziców: brak właściwych metod wychowawczych, brak wzorców, brak lub niedostateczne zainteresowanie problemami dziecka i potrzebami rozwojowymi dziecka	36	29	34
Problemy wynikające z postawy dziecka: zachowania agresywne, negatywizm szkolny, przynależność do destrukcyjnych grup, uzależnienia, bunt nieadekwatny do wieku, konflikty z prawem	8	10	11
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	10	10	9
Przemoc w rodzinie	11	10	13
Nadużywanie alkoholu / uzależnienie	10	7	14
Bezrobocie bądź bierność zawodowa	8	7	8
Niepełnosprawność lub długotrwała choroba	4	3	3
Rodzina niepełna	13	12	15

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

- b)** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce udzielał rodzinom pomocy w dostępie do warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, poprzez organizowanie i finansowanie takich zajęć lub kierowanie rodziców do instytucji oferujących tego rodzaju wsparcie. Warsztaty prowadzone były we współpracy z pedagogami, psychologami i innymi specjalistami, a ich celem było rozwijanie umiejętności wychowawczych, poprawa komunikacji w rodzinie oraz nauka skutecznych metod radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi. Udział w zajęciach pomaga rodzicom w budowaniu lepszych relacji z dziećmi i zwiększa ich kompetencje w zakresie opieki i wychowania.
- c)** GOPS w Długołęce udzielał rodzinom pomocy w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego poprzez organizowanie bezpłatnych spotkań ze specjalistami lub kierowanie do odpowiednich instytucji i placówek wsparcia. W zależności od potrzeb GOPS współpracował z psychologami, pedagogami, prawnikami oraz ośrodkami specjalistycznymi, pomagając w rozwiązywaniu problemów wychowawczych czy rodzinnych.
- d)** Asystenci rodziny udzielali wsparcia w aktywizacji zawodowej i społecznej dorosłym członkom rodzin poprzez doradztwo, szkolenia oraz współpracę z instytucjami rynku pracy. Osoby korzystające ze wsparcia asystenta były motywowane do podjęcia działań zwiększających ich samodzielność, m.in. poprzez udział w kursach zawodowych oraz warsztatach umiejętności społecznych
- e)** W ramach projektów socjalnych podejmowano działania mające na celu organizowanie dla rodzin spotkań, które miały na celu integrację, aktywizację oraz

przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Projekt socjalny „Rodzina to siła”

W 2024 roku zrealizowany został projekt socjalny „Rodzina to siła”. Projekt socjalny został opracowany oraz realizowany był przez asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce. Odbiorcami projektu były rodziny (rodzice wraz z dziećmi) zmagających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. W ramach projektu socjalnego odbyły się następujące działania:

- Wyjazd Edukacyjno - Integracyjny dla rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi, w tym z problemem uzależnień oraz przemocy w rodzinie w dniach 16-17 listopada 2024 r. Głównym celem działania była edukacja w zakresie wzmacniania więzi rodzinnych, w tym budowanie pozytywnych relacji pomiędzy członkami rodziny poprzez wspólne spędzanie czasu oraz zajęcia integracyjne. Działanie obejmowało również edukację w zakresie profilaktyki uzależnień (substancje psychoaktywne oraz behawioralne).
- Wakacje profilaktyczne - aktywizacja, integracja, profilaktyka oraz edukacja dla rodzin zagrożonych uzależnieniami, przemocą w rodzinie oraz wykluczeniem społecznym. Działania prowadzone były w okresie od 01 sierpnia 2024 do 28 sierpnia 2024 r. Działania obejmowały następujące tematy: Edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych (mechanizmy uzależnień oraz wpływ uzależnień na funkcjonowanie rodziny); Promowanie zdrowego stylu życia poprzez edukację w zakresie zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej i higieny psychicznej; Organizacja gier i zabaw integracyjnych, które sprzyjały współpracy, porozumiewaniu się oraz wzajemnemu wsparciu w rodzinie.
- Warsztaty profilaktyczne dla rodziców oraz dzieci – edukacja w zakresie porozumiewania się oraz rozwiązywania konfliktów w rodzinie.
- Wyjazdy i spotkania tematyczne mające na celu aktywizację i integrację rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi, w tym z problemem uzależnień poprzez kreowanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.

4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

a) W ramach zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji w rodzinach oraz rozwiązywania już istniejących problemów podejmowano współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi na rzecz rodziny w tym.: szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pozyskiwania źródła informacji o środowiskach rodzinnych, wymagających pomocy oraz ustalenia form pomocy. Współpracowano z sądami i ich organami pomocniczymi w ocenie sytuacji dziecka i rodziny. W razie konieczności występowano z wnioskiem do sądu o zobowiązanie rodziców do określonego postępowania, w tym pracy z asystentem rodziny, realizowania planu pracy z rodziną, skierowania rodziców do placówki albo specjalisty zajmujących się terapią rodzinną, poradnictwem, poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego, skierowanie małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi;

wnioski do sądu o pozbawienie, ograniczenie bądź zawieszenie władzy rodzicielskiej, wnioski do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie demoralizacji nieletniego, celem zastosowania środka wychowawczego.

Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w zakresie rozwiązywania trudności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, polegała przede wszystkim na podejmowaniu interdyscyplinarnych działań zapobiegających sytuacjom kryzysowym w rodzinach, pomocowych oraz interwencyjnych, w tym:

- Rozpoznawaniem trudności opiekuńczo – wychowawczych, poprzez funkcjonowanie dziecka w środowisku szkolnym i / lub rówieśniczym np. zachowanie dziecka, poziom opanowania materiału szkolnego, zainteresowanie rodziców sytuacją szkolną dziecka, higiena osobista dziecka, zabezpieczenia podstawowych potrzeb dziecka.
  - Przeciwdziałanie zjawiskom nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie poprzez powiadomienie ośrodka pomocy społecznej o rodzinach, w których dochodzi do widocznych zaniedbań w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
  - Rozpoznawanie potrzeb dziecka i rodziny oraz wspólne określanie planu pomocy rodzinie w odniesieniu do sytuacji szkolnej dziecka.
  - Utrzymywanie stałych kontaktów pracowników ośrodka pomocy społecznej z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz wychowawcami.
  - Pomoc w rozwiązywaniu trudności opiekuńczo- wychowawczych rodziny poprzez wsparcie oraz udzielenie dziecku pomocy wychowawcy i pedagoga / psychologa szkolnego.
  - Współpraca w zakresie realizacji zadań Programu „Posiłek w szkole i w domu”.
- b)** Współpraca z Poradnią „SALUS” celem diagnozy i znalezienia właściwych oddziaływań dla poszczególnych członków rodziny.
- c)** W ramach zapobiegania sytuacjom kryzysowym, wymagającym interwencji, pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny monitorowali środowiska rodzinne, w razie konieczności przy współpracy z Komisariatem Policji w Długołęce. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej występowali z wnioskiem o objęcie patronażem wybranych rodzin i częste wizyty w środowisku z uwzględnieniem godzin wieczornych, sobót i niedziel, z uwagi na występujące w rodzinach problemy, które mogły zagrażać zdrowiu oraz bezpieczeństwu poszczególnych członków rodziny w tym małoletnich dzieci.
- d)** W zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej, asystenci rodziny współpracowali z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz Grupami Diagnostyczno – Pomocowymi.
- e)** Udzielano rodzinom pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych z problemem uzależnień i współuzależnień poprzez motywowanie do podjęcia leczenia, kierowanie wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia, motywowanie do udziału w grupach wsparcia, współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długołęce.

5. Działania prowadzące do reintegracji rodzin

Działania na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze prowadzone są także w sytuacjach, gdy dziecko zostało czasowo umieszczone poza rodziną. Głównym celem takich oddziaływań jest przywrócenie rodzinie zdolności do

prawkłowego wypełniania funkcji tj. umożliwienie dziecku powrotu do domu rodzinnego. Oddziaływania te prowadzone są we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w szczególności w zakresie poprawy i zmiany sytuacji życiowej rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W ramach współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej dokonywano oceny sytuacji rodziny biologicznej, dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, która jest częścią oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W 2024 roku Postanowieniem Sądu Rejonowego w Oleśnicy 4 dzieci powróciło do rodziny biologicznej.

W 2024 roku asystent rodziny prowadził pracę z 34 rodzinami, pod opieką których pozostawało 78 dzieci, z czego 1 dziecko zagrożone było umieszczeniem poza rodziną biologiczną. Spośród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w 7 rodzinach przynajmniej jedno z rodziców miało ograniczoną władzę rodzicielską i pozostawało pod nadzorem kuratora.

6. Koordynacja działań pomocowych dla kobiet w ciąży i ich rodzin.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, asystenci rodziny zobowiązani są do wspierania kobiet w ciąży i ich rodzin, w szczególności kobiet w ciąży zagrożonej powikłaniami. Wsparcie, o którym mowa w ustawie obejmuje zapewnienie dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę. Rodzina objęta wsparciem może liczyć na uzyskanie pomocy oraz pokierowanie do właściwych ośrodków (koordynacja działań), świadczących usługi niezbędne do zaspokojenie potrzeb rodziny. Rodziny otrzymują dostęp do poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka ze szczególnymi potrzebami, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej ze szczególnym uwzględnieniem praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych. W 2024 r. żadna rodzina nie zdecydowała się na skorzystanie z powyższej formy wsparcia.

III. Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wynika z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, wspólnie z powiatem ponosi koszty jego utrzymania w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 r. Gmina Długołęka zgodnie z obowiązującą ustawą współfinansowała pobyt 23 dzieci w pieczy zastępczej. Z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2024 r. w pieczy zastępczej nie zostało umieszczone żadne dziecko.

Tabela 9: Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach: 2022, 2023, 2024

Formy pieczy zastępczej	2022 r.		2023 r.		2024 r.	
	Liczba dzieci	Wydatki	Liczba dzieci	Wydatki	Liczba dzieci	Wydatki
Rodzina zastępcza spokrewniona	7	29.526 zł	9	64.798,83 zł	10	74.957,04 zł
Rodzina zastępcza niezawodowa oraz zawodowa	10	3.826 zł	10	106.305,30 zł	9	148.252,14 zł
Rodzinny Dom Dziecka	4	61.576zł	4	74.788,56 zł	4	59.886,92 zł
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza	0	0.00 zł	0	0,00zł	0	0,00 zł
RAZEM	21	166.563zł	21	245.892,69 zł	23	283 096,10 zł

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

IV. Sprawozdanie finansowe – zatrudnienie asystentów rodziny

W 2024 roku gmina Długołęka zakwalifikowała się do udziału w „Programie asystent rodziny na rok 2024”, który został ogłoszony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Program dotyczył dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny oraz dofinansowania do zatrudnienia asystentów rodziny w wysokości nieprzekraczającej 30% wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Program został sfinansowany ze środków Funduszu Pracy ujętego w planie finansowym Funduszu Pracy na 2024 r.” Na realizację tego programu uzyskano dotację w wysokości 53 440,32 zł.

W ramach programu rządowego "Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 - 2027" uzyskano dotację celową z budżetu państwa w wysokości 14 151,77 zł.

Tabela 10: Wydatki związane z zatrudnieniem asystenta rodziny w latach 2022, 2023, 2024

Lata	Finansowanie z budżetu gminy	Finansowanie z innych źródeł	Razem
2022 r.	188.343,40 zł	3.300,00 zł	191.643,40 zł
2023 r.	130.953,73 zł	23.352,99 zł	133.306,72zł
2024 r.	161.285,22 zł	67.592,09 zł	228.877,31 zł

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce.

V. Podsumowanie, wnioski oraz potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy pomocy rodzinom doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej. Wskazuje również obowiązki administracji publicznej w zakresie wsparcia rodzin oraz funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy: opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny; tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny; tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną

przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z pomocą udzielaną przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W 2024 roku w Gminie Długołęka pracę z rodzinami realizowało dwóch asystentów rodziny. Wsparciem objęto 34 rodziny, w których wychowywało się 78 dzieci. Podjęto szereg działań mających na celu usamodzielnienie rodzin oraz stworzenie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci. W niektórych przypadkach zakończono współpracę, głównie z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub osiągnięcia wyznaczonych celów. W rodzinach nadal objętych wsparciem rozwinęto i wzmocniono umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, co pozwoliło na pozostawienie dzieci w rodzinach biologicznych.

Proces wychodzenia z trudności opiekuńczo-wychowawczych wymaga długotrwałej pracy, zaangażowania rodziny oraz współpracy różnych instytucji, takich jak szkoły, placówki medyczne, sądy i policja. Ze względu na różnorodność problemów występujących w rodzinach, konieczne jest dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i wspierających. Regularna praca asystentów rodziny w miejscu zamieszkania rodzin jest kluczowym elementem tego systemu.

Zgodnie z ustawą, jedną z form wsparcia rodzin jest organizacja opieki i zajęć dla dzieci w placówkach wsparcia dziennego. Obecnie funkcje te realizowane są w ramach działalności świetlic szkolnych, wiejskich oraz klubów sportowych. Dzieci i młodzież mogą tam korzystać z pomocy w nauce, zajęć integracyjnych, sportowych oraz rozwijać swoje zainteresowania. Tego rodzaju wsparcie nie tylko zapobiega trudnościom wychowawczym i uzależnieniom, ale także wzmacnia kompetencje społeczne dzieci i wspiera funkcjonowanie rodzin, przyczyniając się do ich stabilizacji i lepszego funkcjonowania. W 2025 roku planuje się rozszerzenie oferty pomocowej, skierowanej do rodzin z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi poprzez utworzenie placówki wsparcia dziennego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce w kolejnych latach będzie kontynuował realizację zadań w zakresie wspierania rodziny w oparciu o Uchwałę Nr LXIV/734/23 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Długołęce

Elżbieta Wałczak-Pelc

